

Konstitutionsutskottets yttrande

1984/85:2 y

över proposition 1984/85:18 om statlig fastighetsskatt

Till skatteutskottet

Skatteutskottet har beslutat att inhämta konstitutionsutskottets yttrande över proposition 1984/85:18 om statlig fastighetsskatt och följdmotioner såvitt avser integritetsfrågorna i sammanhanget.

Det förfarande som enligt det framlagda förslaget skall tillämpas i fråga om fastighetsskatten förutsätter att skattemyndigheterna som hjälpmedel för beräkning av skatten får använda ett register över fastigheter, vars ägare skall betala sådan skatt.

Flertalet av de uppgifter som behövs för påföring av fastighetsskatt, bl. a. uppgifter rörande fastighetsbeteckning, ägare, slag av fastighet och taxeringsvärde, finns redan tillgängliga på datamedium hos länsstyrelserna och får enligt 7 § skatteregisterlagen (1980:343) ingå i det centrala skatteregistret. Vissa ytterligare uppgifter behövs emellertid. I propositionen föreslås därför att 7 § skatteregisterlagen utvidgas så att den medger att det centrala skatteregistret skall få innehålla också de övriga uppgifter som behövs för beräkning av statlig fastighetsskatt. Enligt vad utskottet erfarit torde de nya uppgifter som kan behöva införas i registret begränsa sig till uppgift om typkod enligt fastighetstaxeringsnämnds beslut samt eventuell uppgift om vid vilken tidpunkt under året fastigheten har förvärvats.

Som utgångspunkt för det nu framlagda förslaget har förelegat bl. a. en inom regeringskansliet utarbetad promemoria om den tekniska utformningen av en statlig fastighetsskatt. I sitt yttrande över promemoriaförslaget anförde datainspektionen (DI) erinringar i olika hänseenden. Bl. a. framhöll DI att det inte syntes vara möjligt att föra det register, som enligt promemorian skulle användas, på ett sådant sätt att det vid varje tidpunkt skulle innehålla korrekta uppgifter angående dels vilka som är skattskyldiga, dels vilka fastigheter eller delar av fastigheter som skulle omfattas av fastighetsskatten. Detta skulle enligt yttrandet komma att föranleda betydande administrativa svårigheter och få konsekvenser från integritetssynpunkt. De förtryckta deklarationsblanketterna skulle också komma att bygga på uppgifter i registret som kunde vara inaktuella eller oriktiga. DI betonade mot denna bakgrund vikten av ett noggrant förberedelsearbete från skattemyndigheternas sida.

Utskottet gör följande bedömning.

Det förslag till en statlig fastighetsskatt som lagts fram i propositionen är i jämförelse med det förslag som DI yttrat sig över avsevärt förenklat. På viktiga punkter är därför de av DI gjorda erinringarna redan tillgodosedda.

När det gäller frågan om aktualiteten hos registeruppgifterna har det upplysts i propositionen att en korrekt förtryckning av deklara-tionsblanketterna kan ske i flertalet fall. I vissa fall får emellertid nytillkomna faktiska omständigheter eller taxeringsnämndens bedömningar avgörande betydelse för beräkningen av fastighetsskatten, och beskattningen måste således i dessa fall grundas på andra uppgifter än de förtryckta. En fastighet kan t. ex. nyligen ha bytt ägare. Vidare kan fastighetsskatten påverkas bl. a. av en sådan omständighet som om inkomsten för fastigheten vid inkomsttaxeringen skall beräknas enligt konventionell metod eller schablonmetod. Som framhållits i propositionen är det emellertid i dessa fall inte fråga om några bedömningar utöver dem som ändå måste företas vid inkomsttaxeringen. Skillnaden är bara den att uppgifterna skall läggas till grund för beräkning också av statlig fastighetsskatt.

Utskottet kan inte finna att det föreslagna beskattningsförfarandet för en statlig fastighetsskatt skulle kunna medföra andra komplikationer än sådana som kan undanröjas genom att de skattskyldiga senast i samband med att de får del av de förtryckta deklara-tionsblanketterna informeras om att vissa uppgifter kan vara inaktuella eller oriktiga på annat sätt. Utskottet vill samtidigt erinra om att förfarandet med förtryckning av deklara-tionsblanketter på grundval av uppgifter som registrerats på datamedium ligger i linje med önskemålen om ett förenklat deklara-tionsförfarande för lönta-gare. Utskottet utgår från att regeringen med hänsyn till vad DI anfört också i fortsättningen särskilt uppmärksammar eventuellt uppkommande problem vad gäller registerföringen m. m.

Med anledning av vad som anförts i vissa följdmotioner och i lagrådets yttrande rörande skatteförslagets beredning i regeringskansliet vill utskot-tet erinra om att regeringsformen innehåller en bestämmelse som tar sikte på remissbehandlingen av regeringsärenden (7 kap. 2 §). Enligt vad utskot-tet uttalat i ett tidigare yttrande till skatteutskottet (KU 1982/83:8 y) följer av denna bestämmelse att det i varje särskilt fall får bedömas i vad mån det finns behov av att inhämta upplysningar och yttranden från myndigheter och sammanslutningar.

Utskottet finner inte anledning till erinran mot regeringens remissbe-handling eller beredning i övrigt av ifrågavarande ärende.

Stockholm den 15 november 1984

På konstitutionsutskottets vägnar

OLLE SVENSSON

Närvarande: Olle Svensson (s), Anders Björck (m), Yngve Nyquist (s), Wivi-Anne Cederqvist (s), Kurt Ove Johansson (s), Kerstin Nilsson (s), Gunnar Björck i Värmdö (m), Sven-Erik Nordin (c), Sture Thun (s), Anita Modin (s), Elisabeth Fleetwood (m), Karin Ahrland (fp), Ove Eriksson (m), Bengt Kindbom (c) och Marie-Ann Johansson (vpk).

Avvikande mening

av Anders Björck (m), Gunnar Biörck i Värmdö (m), Sven-Erik Nordin (c), Elisabeth Fleetwood (m), Karin Ahrland (fp), Ove Eriksson (m) och Bengt Kindbom (c), vilka anser att den del av utskottets yttrande som på s. 1 börjar med "Det förslag" och på s. 2 slutar med "ifrågavarande ärende" bort ha följande lydelse:

Det förslag till en statlig fastighetsskatt som nu lagts fram innebär tekniskt sett vissa förenklingar i förhållande till tidigare till lagrådet remitterat förslag, som var behäftat med sådana brister att det enligt lagrådets mening inte borde läggas till grund för lagstiftning i oförändrat skick. Genom de förändringar som förslaget därefter genomgått har en del av de olägenheter som DI pekat på kunnat undanröjas. Åtskilligt av den av DI framförda kritiken kvarstår emellertid. Särskilt vill utskottet nämna de integritets- och rättssäkerhetsproblem som föranleds av att de registeruppgifter som skall ligga till grund för beräkningen av fastighetsskatt i viss utsträckning kommer att innehålla inaktuell eller eljest oriktig information. De problem som uppstår till följd härav har enligt utskottets mening inte tillräckligt uppmärksamats i propositionen. Bedömningar rörande behovet av och den närmare utformningen av information och förberedande kommunikation vill regeringen således överlåta på riksskatteverket. Med hänsyn till frågornas betydelse borde enligt utskottets mening regeringen själv ha tagit sitt ansvar och gjort erforderliga bedömningar. Riksdagen hade då också bättre kunnat bedöma förslagets konsekvenser för de enskilda från bl. a. integritets- och rättssäkerhetssynpunkter.

Utskottet vill i sammanhanget också erinra om att lagrådet vid sin behandling av ärendet anmärkt på att skatteförslaget inte har föregåtts av någon sedvanlig utredning och inte heller varit föremål för annat sådant remissförfarande som avses i 7 kap. 2 § regeringsformen än att några myndigheter fått yttra sig angående innehållet i en departementspromemoria rörande den lagtekniska konstruktionen av skatten och om beskattningsförfarandet. Vissa enskilda organisationer har därjämte på eget initiativ inkommit med yttrande över nämnda promemoria. Lagrådet har på grund av den bristfälliga beredningen i regeringskansliet ansett sig ha begränsade möjligheter att bedöma det remitterade förslaget särskilt i de hänseenden som avses i 8 kap. 18 § tredje stycket 3—5 regeringsformen. Utskottet vill framhålla att dessa brister i regeringens handläggning kvarstår i det till riksdagen framlagda förslaget.

